

NYIRI KÖZLÖNY.

Társadalmi és ismeretterjesztő hetilap.

Szerkesztői iroda

hova a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők :
Nagy-Orosi-utca 998. sz. a.

Kiadó-hivatal :

Nagy-Orosi-utca 993. sz. a.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak :

helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel :
Egész évre ..... 4 frt.
Fél évre ..... 2 „
Évnyelendikint ..... 1 „

Hirdetések díja :

Minden 5 hasábos petit-sor vagy ennek tőrfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. minden beiktatásnál. — Hélygördij minden ígatásért külön 30 ujkr.
Nyilttérben minden háromhasábos garmond-sor 20 ujkr.

Az országos közszellem.

Az éj, mely századokon át tartá bilinesben a magyar közszellemet, elszibaszta az azt mozgató idegeket, hála égnék, emult s felviradt a várva-várt reggel.

A reggel a munkások ideje. Szükséges tehát, hogy a magyarnemzet is munkához lásson.

Tagadhatatlan, hogy a magyar nemzeti kormány munkásságának már is több jelét adá, melyeket ha nem követett is még a kellő siker, oka nem annyira magukban a munkásokban s a felmutatott eredményben, mintinkább, az állami szervezkedés nagymunkájához szükséges időjárás határozatlan és változatoságában keresendő.

Az államszervezkedés és vezetés nagymunkájához szükséges időjárás, melyhez az állam napszámosságainak alkalmazkodniuk kell, mindig az országos közszellemmel jelzi.

Az országos közszellem az, mit az alkotmányos kormánynak mindig, az abszoluthatalomnak pedig igen sokszor, megfigyelni kell.

Amely kormány a közszellemet, az államhajó vezetésénél, teljesen mellőzi, annak napjai megszámlálvák.

Az országos közszellem tehát, az az állam életében, ami a levegő, s a naptény a fizikai világban; nélküle nincs élet, nincs jogfejlődés, nincs haladás, nincs alap és biztos irány.

Főlölesleg is mondanom, hogy minden államban a közszellem fejlesztése az első és legfontosabb teendő, melyhez minden állampolgárnak járulni szent és mulasztatlan kötelessége.

Alig tétetik a kormány részéről intézkedés és törvényjavaslat, mely az ellenzéki lapok által majd féltékenykedésből, majd alapos indokokból, meg nem támadatnék, ami ha nem helyeselhető is mindig, de nem is kárhoztatandó el végképen; ez az alkotmányos kormányforma természetes folyamánya lévén.

Azt azonban, hogy a fővárosi journalistika, az országos közszellem fejlesztésére mindeddig alig gondolt, minden alkotmányos érületű polgár méltán rossz néven veheti.

Annál nagyobb elismeréssel kell tehát nyilatkozni a „Reform“-ról, mely ez eszmét-lő pöndítette meg, a „Törvényhatóságok jegyzőkönyveiről“ írt cikkében.

A „Reform“ ugyanis azt ajánlja, hogy az új törvényhatóságok nyomassák ki közgyűlési jegyzőkönyveiket és a közérdekű vitákat, egy e ezéla külön választott szerkesztő felügyelete alatt. E közlemények azután küldessenek meg a hirlapoknak, hogy eképek, a lehető leghívebben értesülvén a törvényhatóságok működéséről, a haza minden részében nyilvánuló közvélemény és szellem fejlesztését annál sikeresebben eszközölhessék.

Mindenesetre életrevaló eszme; habár nem egészen gyakorlati is.

Az „Ellenőr“, a „Reform“ ez indítványáról írt cikkében már inkább rátalált a dolog praktikumára. A törvényhatóságok jegyzőkönyveinek kinyomatásában, az „Ellenőr“, földolagnak, nem azt tartja, hogy a journalistika hiteles tudomást szerezzen a törvényhatósági mozgalmakról; hanem azt, hogy a törvényhatóságok jogosult tagjai maguk is alaposan ismerjék mindazt, ami a törvényhatóság kebelében történik, és hogy az ország többi törvényhatóságai is tudjanak a társhatóságok életében előforduló fontosabb eseményekről, ami az egyes törvényhatóságok jegyzőkönyveinek kölcsönös átküldése által lehetne legkönnyebben eszközölhető.

Kétségtelen, hogy a jegyzőkönyvek ilyszerű közlése fejtené ki legkönnyebben és biztosabban az országos közszellemet, terjesztené a közigazgatási módszereket, és hozná surlódásba az eszméket. Így lehetne azután kijelölni a helyes politikai irányt, ébren tartani a közügyek iránti érdeklődést és felkölteni az általános versenyt.

Az „Ellenőr“ a journalistikát magában nem tartja elégségesnek arra, hogy az országos közszellemet megteremtse és tovább fejlessze : mert végre is, csak egyesek nézeteinek lenne tolmácsa.

E nézet légnikább a fővárosi lapokra nézve áll, amennyiben azoknak, mint pártlapoknak, a pártállás nyügeiből lehetlen kibontakozniok. Különböen is, a fővárosi lapok legnagyobb része egyes pártelbrosi segélyezett közlönyei levén, nekik mindenekfelett a párt érdekéiben kell működniök. Nagyon természetes tehát, hogy saját pártállásuk védelme, az ellenpártok elleni folytonos küzdelem és a világesemények szemmel tartása közben, az országos közszellem fejlesztésére igen kevés idő, erő és tér marad.

Szerény véleményem szerint, maguk a törvényhatósági jegyzőkönyvek sem nyujtanának a fővárosi lapoknak kellő adatokat az egyes megyei közelet alakulásairól, mozgalmairól s a törvényhatósági testületeket képező erők minőségéről. A részletes viták tudása nélkül, minden combinatio csak egyoldalú maradna.

Nem oszthatom tehát sem a „Reform“, sem az „Ellenőr“ etekintetbeni nézeteiket teljesen.

Igaz, hogy az ország törvényhatóságait, a jegyzőkönyvek kölcsönös megküldése igen közel hozná egymáshoz, s a testületek közt a szükséges versenyt is elősegítené : de ezek még nem teremtenek erős közszellemet.

A törvényhatóságoknak oly organumra van szükségük, mely a jegyzőkönyvek utólagos ismertetése mellett, a részletes vitákat is köztudomásra hozza, s melyet minden közgyűlési tag és az ország többi törvényhatóságai, idejében ne csak ismerjenek, hanem bírjanak is. Második szükséges dolog természetesen az, hogy ez organum minél kevo-

sebbe kerüljön, és hogy az ezáltal megnyílt nyilvánosság, minél szélesebb legyen. Különböen az országos közszellem fejlesztéséhez oly igen szükséges verseny egyesek és testületek közt, soha sem léphet előtérbe.

Tudvalegő dolog, hogy a meghozott határozatok változtatásának vagy módosításának szükségessége többször előáll; de mert a határozat nincs kéznél; egyikét tisztviselőn kívül a törvényhatóság tagjai nem is látták : sokszor a legüdvösebb szándék zátonyra jut, s az ellenörködés fogalma semmivé törpül. Innét van azután, hogy sok tag, midőn a szavazás rákerül, nem is tudja, minő dolog eldöntéséhez járul szavazatával. Innét van, hogy a közfigyelem oly igen szórakozott s a részvét oly gyenge némely közérdekű kérdés tárgyalásánál. Innét van, hogy míg egyik törvényhatóság kebelében folytonos haladás, a másikban tespedés észlelhető.

Szerény nézetem szerint, a kérdésben forgó nagy czél csakis ugy közelíthetethetnek meg, ha minden megyei és városi törvényhatóság, a kebelében megjelenő időszakai lapot, hivatalos közlönyeitől választva, annak támogatására tagjait és a hozzá osztott községeket hivatalosan kötelezné; az ország többi törvényhatóságai pedig hazafias kötelességüknek ismernék annak megrendelését.

Az ekép biztosított hivatalos közlöny azután, a közgyűlési vitakozások menetének közlése mellett, külön lenyomatban hozná időnkint a jegyzőkönyveket, melyek bírása és ismerése nemcsak a tanácskozáások menetét könnyebbitené meg; hanem a hozandó határozatok helyességére és szabotosságára is kihatással lenne s ami legfőbb, az ország többi törvényhatóságait megismertette a dolgok menetével : valódi országos nyilvánosság lenne teremtve.

Mennyi keserű szemrehányást és meddő vitakozást kikerülhetett volna a nyiregyházi képviselőti testület is, az e hó 20-adján tartott közgyűlésében : ha a megelőző időkről jegyzőkönyvek ekép kinyomatva s a tagok zsebeiben lettek volna?!

A nyilvánosság, eddigi formájában tovább már ön nem állhat.

A közjó érdeke nem elégszik meg csupán azzal, hogy képviselői pár óráig üljenek a gyűlésben. A dolgok menetéről azok is tudni akarják és jogosan, akik a gyűlésekben részt nem vehetnek.

A közügyek vezetésére ezental törvényileg jogosult és bizalmilag érdemesült törvényhatósági tagoktól megvárja a kívül maradt szegényebb értelmiség és a közjólét, hogy tejes és alapos ismeretével bírjanak mindannak, a mi a törvényhatóság közéletében történik, és hogy minden tekintetben megfeleljenek azon kötelezettségeknek, melyeket az országos jogkedvezmények s a közbizalom tőlük méltán megvárhatnak.

De viszont megvárja a közügy, hogy a választó-közönség maga is ismerje azon munkakört, melybe választottát küldi; és hogy ne mások önző akarata, hanem saját meg-

a községekre kötelezőleg nem rovatlanok ugyan, mindazonáltal figyelembe véve a néptanítói egyletek gyűléseitől várt, a közköztudás fejlesztésére kiható üdvös eredményt, a szolgabírói kar felhívják, miként a községeket, a néptanítóknak érdeklődésére, a néptanítókra buzdítani törekedjék. E határozat az elterjesztést tevő megyei iskolatanácsossal közlendő. Kiadta Korányi Miklós mk. főjegyző.

Magyvervén a megyei végzésben, az iskolatanács a „Megyei néptanítói egyesület” létrejöttéhez szükséges erkölcsi támogatást, melynek kihatásától bizonyosan lehet remélni, hogy ugy a szolgabírói urak buzdítása folytán, mint az egyes községek áldozat-készségéből, ez egyesület működésében részt-venni kívánó tanító urak anyagi segínyt is nyernek; idején s alkalmosságuknak látom, hogy most, midőn a n.-kállói tanító-képzési póttanfolyam élvezetére különben is 184-en jelentkeztek, eme póttanfolyam ideje alatt tartandó alakuló gyűlés határidejeit, N.-Kállóban a m. kir. realtanoda épület terebélyében f. é. augusztus 13-ik napjának d. u. 4 óráját kitűztem, s az abban részvételre, ugy a póttanfolyamon együtt leendő, mint a hon tartózkodó néptanító urakat minél számosabban megjeleneni felkérjem. N.-Kállóban. 2871. július 20-án.

Hajdúkerület s Szabolcsmegye tanfelügyelője
Tokaji Nagy Lajos.

KÖZGAZDÁSZAT.

— A tiszaí vasutársaság igazgatósága közözebb tartott gyűlésében elhatározta, hogy 500 teher-szállító kocsi és 12 mozdony beszerzésére kiírja a pályázatot aziránt, vajjon az erre szükséges pénz, az építési tőkéhez esatolva, élvezni fogja-e az állami kamat-biztosítás előnyeit?

— A nyíregyházi gabonacsarnok panaszra folytán sikerült a tiszaivideki pályát arra bírni, hogy néhány hét alatt új gabona-raktárt és nagyobb mennyiségű kocsikról gondoskodjék.

— Közvetlen összeköttetés az osztrák állampálya és a magyar északkeleti pályát közt már létesítetett. Az utasok számára csak Pestről N.-Károly állomásig; de a málna, gyorsáru és tehérukra nézve, minden állomásról.

— A tiszaivideki vasut igazgatósága közhírré teszi, hogy folyó jul. hó 5-től kezdve, az arad-temesvári vasuton ismét valamennyi vonat, a menetrend szerént közlekedik.

— Az északkeleti vasut szathmári vonala, 3-4 hét múlva megnyitják, és Szathmárnak ezzel egy régi oajaja teljesül.

— Vasúti órák. A vasúti és hajózási m. k. felügyelőség a vasutüzleti rendtartás határozatának eleget teendő elrendelte, hogy a hatásköréhez tartozó vasutakon minden kiindulási, elágazási, vég- és nagyobb középállomás, egy könnyen látható és sötétben vagy ködnek idején kiválótanító órával láttassék el.

— A magyar kir. állampályákon július 15-ke óta új menetrend lépett életbe. A vonatok Pestről Miskolczra reggel 8 óra 10 perczkor indulnak; — Miskolczról Pestre reggel 8 ó. 20 p. — Vámos-Győrökről Gyöngyösre délelőtt 10 ó 46 p.; d. u. 12 ó. 38 p. és d. u. 3 ó 38 p. — Gyöngyösről Vámos-Győrökre d. e. 10 ó 46 p. d. u. 11 ó. 29 p. és d. u. 2 ó. 29 p. — Pestről Salgó-tarjánra 12 ó 11 p. d. u., 10 ó. 16 p. d. e. — Salgó-tarjától Pestre reggel 7 ó. 35 p. és d. u. 12 ó. 21 p. — Pestről Hatvanra 2 ó. 29 p. d. u. — Hatvanról Miskolczra 6 ó. 41 p. reg. és 3 ó. 59 p. d. u. — Miskolczról Hatvanra 10 ó. 30 p. d. e. és 10 ó. 17 p.

éjjel — Miskolczról Bányavére 8 ó 30 p. d. e. és 11 ó. 50 p. éjjel. Bányavérel Miskolczra 5 ó. 56 p. reggel és 4 ó. 55 p. d. u.

Üzleti értesítés.

— Nyíregyháza, jul. 29. Időjárásunk folyvást meleg. Az esetek hűvösekek. A mai hetivásár, az erős mezei munka miatt, igen néptelen s a forgalom nagyon lanyha volt. Az árpa, daczára hogy nagymennyiségben állították ki, igen gyorsan és emelkedő áron kelt. A terményesarnoknál a következő árak jegyzettek be: rozs 2,70—2,75; 80 $\bar{a}$ 2,80; 2,60—2,70; 80 $\bar{a}$ 2,90; buza 4,20—4,30; 89; $\bar{a}$ 5,00; árpa 1,50—1,60; zab 1,65—1,75; tengeti 3,00; bab 2,25; káposztarepce 75 $\bar{a}$ 6,25—6,50; hibás 6,63; napraforgó olaj 22,00—23,00; szesz 22—21 $\bar{a}$.

— Debreczen, jul. 29. A gabonaüzlet a lefolyt héten igen csekély volt, mivel a gazdák az aratással s csépeléssel voltak elfoglalva. Piaczi árak kiesinyben következők: buza 9—9 firt 50 kr; rozs 5 firt 20—30 kr; új árpa 3 firt 20—40 kr; tengeti 6—6 firt 20 kr; köblönként. — Mára azt mondhatni semmi életet sem hoztak a piacra. — A szalonna nem igen kelendő névleges ára 31—32 firt mázsánként.

— Érték- és váltó-árfolyam a bécsi es. kir. nyilvános tőzsdén július 29-én. 1871 5% metalliques 59,40. 5% metalliques május és nov. es. kamattal 59,40. 5% nemzeti kölcsön 69,05. 1860-iki államkölcsön 10,2%. Bankrészevények 768. Hitelrészevények 287,20. London 122,60. Ezüst 121,50. Cs. kir. arany 58,6 $\bar{a}$. Napoleon d'or 9,79.

Felölös szerkesztő: K. Kmethy István.

HIRDETÉSEK.

Eladó szőlő.

A kótaji Ó-Kertben egy kétholdnyi, jókarban levő — kárókkal ellátott szőlő, gyümölcsösssel, s rajta levő borhással szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást nyerhetni Kótajban a parochián.

(44) 3—1

Jó minőségű és olcsó
ZSINDELY
nagymennyiségben
kapható
Kralovánszky László
farkasrában
a vasut mellett „Vig huzar”-nál
szemben, az evang. egyház tennető-
felkein.

A virág kedvelőknek érdekes!

Végképi kiárusítás végett
a legszebb fajú virággyűjtemény kevesebb
vagy több mennyiségben ballatlan olcsó
áron kapható
Nyíregyházán
Hadady Dániel
m. és kereskedő kertésznel
a Kovács Dániel-féle kertben.

(43) 0—2

IGEN FONTOS!
a befőttekkel foglalkozók részére.

Ahulírott tisztelettel tudatom a helybeli és vidéki t. ez. nagyérdemű közön-séggel, miszerént
Eckstein Albert nagyhirű bécsi vegytani gyárában készült, s legjobbnak elismert
befőttes üvegek borítására legzélszerűbb

PERGAMENT-PAPIROS

kiesinyben és nagyban igen mérsékelt áron, és pedig 1 könyv 24 iv 1 firt 40, és egy iv 7 kron nálam kapható. — Mire nézve számos megrendeléseket készséggel elvár

ORBÁN KÁROLY
kereskedő Nyíregyházán.

(36) 3—3

Kölesön és eladó
új és használt
ZSÁKOK,
nagyobb és kisebb
Ponyvák,
dús választékban kaphatók

Fried Jakab
tulajdonos háznál 142. sz. a.
a régi postával szemben.

(40) 2—2

TUDOMÁSUL!
A HELYBELI PIACON
FŐRAKTÁRT
állíték fel szeszfinomító, rum, liqueur és ezet-
szeszgyáram termékeiből, és azt
Haas Mór urra
ruháztam.

Friedenthal Károly
Pesten.

(38) 3—3

Hirdetés!
Özv. Polyak Alajosné Párizonyi-utczán
791-ik szám alatti házáunk jó karban levő
tetője, valamint használt ajtóik és ablakok
szabad kézből eladók.
Mind ezek iránt felvilágosítást szerez-
henni ugyanott.
(45) 0—1